

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความคาดหวังของครอบครัว และบทบาทของลูกสาวใน “ชุมชน ค้าประเวณี” กรณีศึกษาหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา
ชื่อผู้เขียน	นายนิวัตร สุวรรณพัฒนา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการพัฒนาลังคม
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ฉลาดชาย รมิตานนท์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ วิระดา สมสวัสดิ์ กรรมการ ศาสตราจารย์ ดร. ยศ สันตสมบัติ กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นการศึกษาเชิงมานุษยวิทยาว่าด้วย ความสัมพันธ์ระหว่าง ครอบครัว และลูกสาว โดยมุ่งวิเคราะห์ความหมายของ ความสัมพันธ์ระหว่าง ความคาดหวังของครอบครัว และบทบาทของลูกสาว กับความหมายของ “การค้าประเวณี” จากมุมมองของลูกสาว พ่อแม่ และเพื่อนบ้านในชุมชนเอง เพื่อแสดงให้เห็นนัยสำคัญทางความหมายของ การดำรงอยู่ของอาชีพ การค้าประเวณีในชุมชน โดยการสร้างกรอบคิดเชิงทฤษฎี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิด 3 ประการคือ แนวคิดว่าด้วย ความเป็นลูกสาว ภายใต้อุดมการณ์ความเชื่อเรื่อง “ผีปู่ย่า” แนวคิดว่าด้วย ความคิด และการจัดการเรื่องทางเพศในชุมชนภาคเหนือ และแนวคิดว่าด้วย ความเป็นลูกสาวในสังคม ที่มีการค้าประเวณี

ในสภาพสังคมปัจจุบันที่ “การค้าประเวณี” ถูกหยิบยกขึ้นมาถกเถียง และอธิบายว่าเป็น “ปัญหาสังคม” ปัญหาหนึ่ง แสดงให้เห็นความตกต่ำทางศีลธรรมของครอบครัวในชุมชนชนบท ว่า มีพ่อแม่ขายลูกสาวเพื่อเงินทองและความสุขสบายในชีวิต เป็นปัญหาหนึ่งที่แสดงให้เห็น ค่านิยม หลงไหลวัตถุ และความฟุ้งเฟ้อในชีวิต ของเด็กสาวในชนบทจำนวนมาก ที่ถึงกับยอมขายตัว เพื่อ ให้ได้เงิน และมีชีวิตที่สุขสบาย

“การค้าประเวณี” ในความหมายข้างต้นนี้ ได้รับการนิยาม และอธิบายว่าเป็น ปัญหาของ ชุมชนชนบท ที่แพร่ขยาย และดำเนินไปอย่างรวดเร็ว โดยที่ไม่ได้รับการอธิบายอย่างสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับผลกระทบของการพัฒนา ที่รัฐเป็นผู้กำหนด และสัมพันธ์กับ การเปลี่ยนแปลง เงื่อนไขทางสังคมของการผลิตในชุมชน ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับพลังภายนอกต่างๆ และที่สำคัญมากคือ ไม่ได้แสดงให้เห็นพลวัตทางความคิด ความเข้าใจของผู้หญิง พ่อแม่ และชาวบ้าน ในชุมชนเอง ทำให้ความหมายของ “การค้าประเวณี” ข้างต้น ไม่สามารถช่วยทำให้เกิดความเข้าใจ

ใจเรื่อง การดำรงอยู่ของอาชีพการค้าประเวณีในชุมชนชนบท ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นความพยายามที่จะอธิบายเรื่อง “การค้าประเวณี” ในความหมายของลูกสาว พ่อแม่ และชาวบ้านในชุมชนเอง

จากการศึกษาครั้งนี้ ได้พบประเด็นสำคัญ 3 ประการ คือ ประเด็นแรก การเข้าสู่การค้าประเวณีของผู้หญิง แสดงให้เห็นการผลิตซ้ำบทบาทของลูกสาว ในการเป็น ผู้รับผิดชอบต่อความอยู่รอดต่อเนื่องของครอบครัว บนเงื่อนไขทางสังคมของการผลิตชุดหนึ่ง ซึ่งการจัดการแรงงาน ยังถือเป็นความสัมพันธ์ทางการผลิตหนึ่งที่สำคัญในชุมชนชนบท ลูกสาว พ่อแม่ และผู้อาวุโสได้ใช้ การจัดการเรื่องทางเพศ และการแต่งงานของลูกสาว ผ่านกลไกทางอุดมการณ์ของครอบครัว เรื่อง “ผีป่วน” ในการแสวงหา และขยายเครือข่ายความสัมพันธ์ทางการผลิต สะท้อนให้เห็นความคาดหวังของครอบครัว ต่อบทบาทของลูกสาว ในฐานะผู้รับผิดชอบต่อความอยู่รอดต่อเนื่องของครอบครัว เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขทางสังคมของการผลิตขึ้นในชุมชนชนบท อันเนื่องมาจากอิทธิพลของระบบเศรษฐกิจแบบเงินตรา และการบริโภคนิยม ทำให้ “การค้าประเวณี” กลายเป็น”ทางเลือกที่ถูกบังคับ”สำหรับชุมชนชนบท ส่งผลให้เกิดการผลิตซ้ำ และผลิตใหม่ ในการ จัดการเรื่องทางเพศ และร่างกายของลูกสาว บนเงื่อนไขความสัมพันธ์ใหม่ ที่เพศ และร่างกายของลูกสาว ได้ถูกใช้โดยนัยทางความหมายของ ปัจจัยการผลิตที่สำคัญของครอบครัว ดำเนินไป ภายใต้ความคาดหวังของครอบครัว ต่อบทบาทความเป็นลูกสาว ผู้รับผิดชอบต่อความอยู่รอดต่อเนื่องของครอบครัว ที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ความหมายเชิงวัตถุมากขึ้น

ประเด็นที่สอง คือ ลูกสาวเองก็เลือกที่จะผลิตซ้ำ บทบาทการเป็นผู้รับผิดชอบต่อครอบครัว เพื่อลดภาวะความกดดันในฐานะ แม่หญิงช้าย ภายใต้สภาพการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขทางสังคมของการผลิตในชุมชน ที่ทำให้เกิดภาวะความล้มเหลวทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นในชุมชน ส่งผลกระทบให้เกิด ภาวะกดดันอย่างมากต่อตัวลูกสาว ในฐานะผู้รับผิดชอบต่อความอยู่รอดต่อเนื่องของครอบครัว เป็นความกดดันที่ผู้หญิงในฐานะลูกสาวต้องเผชิญ ทั้งก่อนและหลังการเข้าสู่การค้าประเวณี การเลือกที่จะสืบทอด และสร้างความสัมพันธ์ใหม่ ในฐานะ ความเป็นลูกสาวที่ดี ซึ่งเป็นบทบาทที่ชุมชนให้การยอมรับ ได้กลายเป็นช่องทางหนึ่งที่ช่วยให้ ผู้หญิงสามารถประคับประคองตัวเอง และดำรงชีวิตอยู่ได้ต่อไป

ประเด็นที่สาม คือ การดำรงอยู่ของอาชีพการค้าประเวณีในความหมายของชุมชน การที่ลูกสาว พ่อแม่ และชาวบ้านในชุมชน เลือกอธิบาย “การค้าประเวณี” ในบริบทความสัมพันธ์

ระหว่าง ความคาดหวังของครอบครัว ต่อบทบาทของลูกสาว ที่แสดงผ่านเรื่องราวของความสำเร็จ
ว่าอยู่ที่ครอบครัว และความล้มเหลวที่ตกอยู่กับตัวลูกสาว แสดงให้เห็นนัยสำคัญต่อการตีความ
หรือการให้ความหมายของการเดินทางออกไปค้าประเวณีของหญิงสาว ที่ชาวบ้านในชุมชน ไม่ได้
แสดงความรังเกียจต่ออาชีพการค้าประเวณี มากไปกว่า การแสดงความรังเกียจต่อ ความ
ประพฤติ ปฏิบัติตัวของผู้หญิง ในฐานะความเป็นแม่หญิงช้าย ที่ไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว ไม่แสดง
บทบาท ความเป็นลูกสาวที่ดี ช่วยค้ำจุนพ่อแม่ เป็นการเลือกให้ความหมาย และอธิบายที่แสดงให้เห็น
เห็นสภาพ การดำรงอยู่ของอาชีพการค้าประเวณีในชุมชน

๙

Thesis Title: The Expectation of the Family and the Daughter's Role in "the Prostitution Community": A case Study of a Village in Phayao Province

Author: Mr. Niwat Suwanphatthana

Master of Arts: Social Development

Examining Committee:

Mr. Shalardchai Ramitanon	Chairman
Associate Professor Virada Somswasdi	Member
Professor Dr. Yos Santasombat	Member

Abstract

This thesis is an anthropological study of the relationships between families and daughters in the "prostitution community". In order to identify the significance of the continuity of prostitution in the community, the study analyzes the relations between the dialectics of family expectations and the daughter's roles, and the definition of "prostitution" from the perspectives of the daughters, the parents, and the neighbors. The theoretical framework is shaped by three dynamic concepts; daughterhood as defined in the "*phii puu njaa*" ideology, female sexuality as conceptualized and regulated in the community of the North, and daughterhood as conceptualized in the "prostitution community."

Under contemporary social conditions, prostitution is widely recognized as a "social problem". It is depicted as an evidence of the decaying morality in rural communities whereby parents sell their daughters in order to lead a comfortable lifestyle, and an indicator of young rural girls' obsession with materialism and luxurious lifestyles enough to sell their bodies.

Such an understanding renders prostitution a widespread problem of the rural community. But, it ignores the impacts of uneven development and externally induced changes which have a great deal of impacting the social conditions of production at the community level. Significantly, it excludes the dynamic account of prostitution given by the women, the parents, and the community members. Since the prevailing definition of prostitution does not adequately explain the continuity and reproduction of prostitution in the rural community, the

study attempts to discuss prostitution from the perspectives of the daughters, the parents and the community members.

The study presents three main findings. First, the women's entry into prostitution demonstrates the reproduction of the daughter's roles for the survival of the family. As an important social condition for production and labor management under the "*phii puu njaa*" ideology, the management of the daughter's sexuality and marriage is employed as a strategy for the expansion of the family's network of production relations by the parent, the elderly, and the daughter themselves. Such a practice reflects the family's expectations towards the daughter: the latter's capacity as the agent responsible for family survival becomes tremendously critical when emerge the new social conditions of production afflicted by the cash economy and consumerism. As a consequence, prostitution becomes a "coerced choice" in the reality of the rural community. The reproduction of the management of the daughter's sexuality and body serves as the family's means of production and orient the daughter's role fulfillment towards material provision for the family.

The second finding concerns the daughter's agency. The daughter herself also choose to maintain [reproduce] her role as the family breadwinner in order to relieve the stigma of "*Mae Ying Hai*" (the bad woman). Changes in the community's social conditions of production and, consequently, its economic failure have pressured the daughter to be accountable for the well-being of the family before and throughout their presence in prostitution. By choosing to reproduce the image of the good daughter and to reposition herself in the corresponding roles, the daughter creates a legitimate ground for self-esteem and public perception of her kind at the community level.

The last finding involves the continuity of prostitution as a means of livelihood for the community. The daughters, the parents and the community members explain prostitution on the basis of the relationship between the family's expectation and the daughter's roles. The continuing welfare of the family is considered as the success of the family, and its failure as the daughter's failure. Such a view critically indicates the community's use of particular, local lenses in looking at a women's journey into prostitution. It also implies that the community

condemns the prostitute daughter much less than the bad woman who neglects her responsibilities for her parental family.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University